

Tepki Stratejileri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tepki Stratejileri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31546>

Özet

Tepki Stratejileri Ölçeği (TSÖ), Asıcı ve Karaca (2018) tarafından Türkçe konuşan popülasyonlarda kullanılmak üzere geliştirilmiş bir uyarlama ölçeğidir. Ölçek, bireylerin çeşitli stres veya durumlara karşı sergiledikleri farklı tepki mekanizmaları ve davranışsal stratejilerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Başlangıçta 70 maddeden oluşan madde havuzu, psikometrik çalışmalar sonucunda 28 maddelik, beş faktörlü bir yapıya indirgenmiştir. Yapılan analizler, TSÖ'nün Türk kültürüne uygun, yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Tepki Stratejileri, Psikometrik Özellikler, Uyarlama Ölçeği, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Cronbach Alfa, Esra Asıcı.

Yazarlar

Esra Asıcı, Rumeysa Karaca.

Amaç

Tepki Stratejileri Ölçeği'nin temel amacı, psikoloji ve eğitim alanlarında çalışan araştırmacılara, bireylerin zorlayıcı durumlara karşı kullandıkları farklı Tepki Stratejileri hakkında güvenilir ve geçerli veriler toplama imkanı sunmaktır. Ölçeğin uyarlanması ve geliştirilmesi, özellikle Türkiye bağlamında tepki mekanizmaları'nın kültürel olarak hassas bir şekilde değerlendirilmesine olanak sağlamıştır. Geliştirme süreci, yapısal geçerliliği kanıtlanmış, çok boyutlu bir ölçüm aracı oluşturmayı hedeflemiştir.

Yapı

Ölçek, bireylerin bilişsel ve davranışsal tepki stratejileri olarak bilinen psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle stresle başa çıkma, duygusal düzenleme ve problem çözme gibi alanlarla ilişkilidir. Ölçeğin son hali, bu tepki stratejilerini temsil eden beş farklı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu çok faktörlü yapı, tepki verme süreçlerinin tekil değil, karmaşık ve çeşitli stratejileri içerdiğini vurgulamaktadır. Ölçek, bireylerin olaylara nasıl yaklaştığını ve bu yaklaşımların adaptif veya maladaptif yönlerini değerlendirmek için kullanılabilir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamında, teorik olarak önerilen beş faktörlü yapının uygunluğunu test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA sonuçları, 28 maddeden ve beş faktörden oluşan yapının veriyle uyumlu olduğunu göstermiştir.

Elde edilen uyum indeksleri, modelin mükemmel veya kabul edilebilir düzeyde uyum sağladığını kanıtlamaktadır:

S-BX2 (Serbestlik Derecesine Bölünmüş Ki-Kare) değeri 1.66 olarak bulunmuştur.

Kök Ortalama Hata Yaklaşımı (RMSEA) değeri .05 olarak raporlanmıştır.

Standartlaştırılmış Kök Ortalama Kare Kalıntı (SRMR) değeri .06 olarak belirlenmiştir.

Yıllık Uyum İndeksi (GFI) .90, Düzeltilmiş Yıllık Uyum İndeksi (AGFI) .87 olarak saptanmıştır.

Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI) .94, Normsuz Uyum İndeksi (NNFI) .97 ve Karşılaştırılabilir Uyum İndeksi (CFI) .98 değerlerini almıştır.

Bu değerler, ölçeğin yapısal geçerliğinin yüksek olduğunu ve faktör modelinin teorik beklentileri desteklediğini göstermektedir.

Güvenirlilik

Tepki Stratejileri Ölçeği'nin güvenirlilik analizleri, iç tutarlılık katsayıları üzerinden gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin alt boyutları ve genel yapısının tutarlılığı, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin faktörlere göre değişen Cronbach Alfa katsayıları .65 ile .90 arasında değiştiği saptanmıştır. Bu aralık, ölçeğin farklı alt boyutları için yeterli düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu ve güvenilir ölçümler sunduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme ve uyarlama sürecinde, madde seçimi sonrasında elde edilen 28 maddelik yapı, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. DFA, ölçeğin ölçtüğü yapı ve farklı boyuttan oluştuğu hipotezini doğrulamıştır. Analiz sonuçları, modelin teorik temellere uygun olduğunu ve yapısal bütünlüğünü kanıtlamıştır. Özellikle RMSEA (.05) ve CFI (.98) gibi kritik uyum indekslerinin mükemmel değerler göstermesi, beş faktörlü modelin güçlü bir istatistiksel destek almasını ortaya koymaktadır. Bu faktörler, bireylerin tepki stratejilerinin farklı yönlerini bağımsız ancak ilişkili bir şekilde ölçmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama Ölçeği

Format: Likert tipi (Derecelendirme formatı orijinal kaynakta belirtilmemiştir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Türk Popülasyonu

Age Group: Çalışmanın yapıldığı örneklem detaylarına göre belirlenir (Genellikle yetkin veya üniversite öğrencisi popülasyonu).

Population Details: Ölçek, genel olarak psikolojik tepki stratejilerini ölçmek üzere tasarlanmıştır ve geniş bir örneklem grubuna uygulanabilir. Ölçeğin başlangıçtaki madde sayısı 70 iken, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları sonucunda son form 28 maddeden oluşmaktadır.

Test Methodology: Öz bildirim ölçeği metodolojisi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Tepki Stratejileri Ölçeği, Psikometri, Psikolojik Değerlendirme, Esra Asıcı, Rumeysa Karaca, Ölçek Uyarlama, Beş Faktörlü Yapı, Geçerlik, Güvenirlik.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçeğin geliştirilmesi ve psikometrik çalışmaları yayınlandı yılı 2018'dir.

Sorumlu Yazar: Esra Asıcı

İletişim: Ölçek materyallerinin kullanımı ve izinler için sorumlu yazar Esra Asıcı ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: esra.asici@deu.edu.tr

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlar için izin ve ücret bilgisi için yazarla iletişime geçilmelidir.

Kaynaklar

Asıcı, E., ve Karaca, R. (2018). Tepki Stratejileri Ölçeği'nin (TSÖ) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Journal of Human Sciences*, 15(3), 1608-1622.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki adresten indirilebilir: [teпки-stratejileri-olcegi-toad.pdf](#)

Tepki Stratejileri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, telif hakları nedeniyle bu akademik girişte doğrudan sunulmamaktadır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme formatı için lütfen referans makaleye (Asıcı & Karaca, 2018) veya yukarıda belirtilen PDF dokümanına başvurunuz.

Ölçek, toplamda 28 maddeden oluşmakta olup, bu maddeler bireylerin farklı tepki stratejilerini ölçen beş alt faktöre ayrılmıştır.